

Informationsblad egen slamhantering

Slam från avloppsanläggningar kan sprida smitta, därför behöver slammet komposteras för att undvika risk för olägenhet för människors hälsa. För att få kompostera slam behöver du ha en dispens från bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Olika typer av slam

Det uppstår olika sorters slam beroende på om WC och bad, disk- och tvättvatten (BDT-vatten) är kopplat till avloppsanläggningen eller om det enbart är BDT-vatten som är påkopplat. Det finns även grävattenfilter med olika typer av filtermaterial som består av t.ex. flis, torv eller mossa där slammet fastnar. Vilken avloppsanläggning du har och vilken typ av avloppsvatten som är anslutet påverkar hur slammet ska hanteras. Exempel på de vanligaste typerna av avloppsanläggningar där slammet behöver tömmas eller tas omhand:

- slamavskiljare
- minireningsverk
- prefabricerade (förtillverkade) reningsanläggningar
- grävattenfilter

Riskerna med slam

Olika sorters slam är förknippat med olika risker. WC-slam innehåller mer bakterier, virus och näringsämnen än ett BDT-slam. Eftersom riskerna med ett WC-slam är högre ställer vi därför högre krav vid egen hantering av WC-slam. Om slammet inte hanteras på rätt sätt finns det risk att du själv blir sjuk eller att andra smittas. Det

finns även risk för läckage av näringsämnen, vilket kan bidra till övergödning av närliggande hav eller vattendrag.

Förutsättning för att få dispens

Om du vill ta hand om slam från avloppsanläggningen på din fastighet behöver du ansöka om dispens. Detta gör du enklast via e-tjänsten på vår hemsida:

<https://service.varmdo.se/TORRTOA>

Grundförutsättningen för att få dispens är att det inte uppstår någon betydande risk för människors hälsa eller miljön i samband med komposteringen och hantering av det komposterade materialet. Det betyder att slammet behöver hanteras på rätt sätt och att fastigheten är en lämplig plats att sprida det komposterade slammet på. För ett WC-slam som innehåller mycket näringsämnen är det särskilt viktigt att det finns t.ex. odlingar där näringsämnena kan komma till nytta. Hur slammet ska hanteras kan du läsa om nedan.

För anläggningar som belastas med WC-vatten och det är möjligt med kommunal slamtömning är utgångspunkten att slam hämtas av kommunen. Om du har särskilda skäl, exempelvis om du har en större odling och är i behov av jordförbättring kan i undantagsfall en dispens beviljas trots att kommunal slamtömning är möjlig.

För att kunna få dispens behöver även din anläggning ha ett giltigt tillstånd. Anläggningen behöver även fungera som den ska och den får inte heller påverkas negativt av att man själv sköter slamtömningen.

Personlig dispens eller inte?

Dispens för eget omhändertagande är i regel personlig, vilket innebär att den inte gäller längre om boende- eller ägandeförhållandena ändras. Om det däremot inte är möjligt att ha kommunal slamtömning på fastigheten, då finns det möjlighet att få en dispens som gäller på fastigheten oavsett vem som äger den.

Avvattning och hantering av slam och lakvatten

Slammet består till stor del av vatten. För att undvika att lakvatten från blött slam rinner ut från komposten är det viktigt att du avvattnar slammet innan du lägger det

på komposten, dvs. att du låter vattnet rinna ur slammet i form av lakvatten tillbaka ner i din avloppsanläggning. Det vanligaste sättet att tömma på är genom att pumpa upp slammet till en slamavvattare där lakvattnet kan rinna av och föras tillbaka till avloppsanläggningen.

Filtermaterial från gråvattenfilter avvattnar du enklast genom att låta det vara en tid, exempelvis i samband med att du stänger igen din sommarstuga på hösten. Då är filtermaterialet avvattnat på våren när du kommer tillbaka till fastigheten och det kan då läggas på komposten.

Avvattnat slam från gråvattenfilter kan i vissa fall slängas tillsammans med hushållssoporna, förutsatt att materialet är torrt och att säcken/kärlet som hämtas inte väger mer än 15 kg. Då behöver du inte ha någon dispens.

Slamavvattare

Det finns flera olika typer av slamavvattare som går att köpa men det går även att tillverka sin egen. Om du ska tillverka din egen är det viktigt att du förklarar hur den egna lösningen kommer utformas i samband med att du skickar in din ansökan.

Tömningsintervall

Du behöver slamtömma din anläggning enligt kommunens avfallsföreskrifter. I dagsläget innebär det att du ska slamtömma din anläggning 1 gång varje år om du har en WC-ansluten eller 1 gång vartannat år om din anläggning endast belastas med BDT-vatten. Gråvattenfilter kan däremot behöva ses över betydligt oftare då de ofta saknar separata slamavskiljare. I de fallen gäller det att följa tillverkarens anvisningar.

Det finns även en möjlighet att söka dispens för ändrat hämtningsintervall. Detta betyder att du motiverar och föreslår ett annat intervall än vad kommunens avfallsföreskrifter reglerar. Detta kan vara aktuellt för dig med en fritidsfastighet som nyttjas sällan och av ett fåtal personer. Vi kommer i samband med en ansökan om dispens för ändrat hämtningsintervall att pröva om det nya föreslagna intervallet är lämpligt eller om det kan påverka avloppsanläggningens funktion negativt.

Kompostering av WC-slam

För WC-slam kräver vi växelvis kompostering och att behållarna för kompostering

ska vara täckta, skadedjurssäkra, ventilerade och vara försedda med en tät botten så att lakvatten inte rinner ut i marken. Slammet ska komposteras i minst 18 månader utan tillförsel av nytt slam. Ska det komposterade slammet användas som gödsel vid grönsaksodling bör det komposteras minst 24 månader utan ny tillförsel av slam.

Syftet med att växelvis kompostera utan att tillföra nytt slam under 18-24 månader är att slammet ska hygieniseras i tillräcklig utsträckning, det vill säga att det ska vara fritt från smittoämnen.

Kompostering av BDT-slam och filtermaterial

För BDT-slam och filtermaterial från grävattenfilter behöver du ha en kompostbehållare som är täckt, skadedjurssäker och ventilerad. Kompostering kan med fördel ske tillsammans med trädgårds- och matavfall.

För att få en effektiv kompostering av ditt avfall rekommenderar vi att du påbörjar komposteringen under vår- eller sommarperioden. Börja med ett rejält lager kvistar i botten för att få syretillförsel underifrån. Tillsätt gärna lite kompostjord eller gödsel för att få i gång processen.

När du lägger på nytt avfall är det bättre att lägga på lite och ofta, än mycket och sällan. Finfördela köksavfallet innan du slänger det i komposten och täck nyslängt matavfall med ¼ strö i form av klippt gräs, sågspån, sönderrivna äggkartonger, hackad halm, torra löv, flis eller liknande

Genomför gärna komposteringen växelvis eller låt komposten vila utan att du tillför nytt avfall. En färdig kompost är mörk och smulig – och den luktar jord. Låt den då eftermogna övertäckt i 2–3 månader innan du sprider den på fastigheten.

Vill du veta mer?

Du är alltid välkommen att kontakta bygg- och miljöavdelningen.

E-post: varmdo.kommun@varmdo.se